

Mas Quintana: porcs, vedells, conreus... i molt més

Text i fotos > ANNA PI, periodista

El mas Quintana és als afores de Valldevià, al municipi de Vilopriu. Encara avui conserva una granja de porcs en ple rendiment al costat, una de vedells, camps de conreu, pous d'aigua..., és a dir, les característiques tradicionals d'un mas. És també el que dona nom a l'empresa Mas Quintana SL, aquesta amb seu a Banyoles. Entre una tasca i la següent, en Jordi Artigas (Banyoles, 1974) s'atura per explicar-nos-en la història.

L'Esteve Artigas (Banyoles, 1946), el seu pare, va ser qui va comprar el mas. L'avi ja es dedicava a comprar i vendre bestiar i, més tard, l'Esteve treballaria a Frigorífics del Ter SA, comprant porcs per a l'escorxador. Entorn del 1972, formant equip ja amb Catalina Puig (Banyoles, 1946), la seva dona, es va decidir a comprar-ne algun per engrèixar-lo ell mateix, i el següent pas va ser començar a integrar-los. «La integració no vol dir altra cosa que pagar un "lloguer" al propietari d'una granja per poder-hi posar animals», explica en Jordi. Aquests diners, que en el cas dels porcs avui freguen els trenta-cinc euros per plaça i any, es reparteixen en mesos, i el propietari en cobra una mensualitat fixa al mes. El propietari, a banda de pagar les despeses pròpies de la granja i del seu manteniment, és l'encarregat de cuidar i alimentar el bestiar. La part integradora, per la seva part, hi posa els animals, el pinso i els medicaments.

Traves i obsolescència

Les traves administratives a l'hora de construir granges noves són una de les raons que expliquen la integració. Una

>> Joan Girgas, a la granja del mas Quintana.

altra és que les granges tradicionals, generalment de cercle tancat —és a dir, granges de mares en què es criaven els porcs que aquestes tenien fins que es venien a l'escorxador—, «són un sistema totalment obsolet», observa en Jordi. Afirmar que, actualment, a les explotacions petites els resulta molt difícil trobar mercat: «Si tens, possem per cas, dos mil porcs, en un any representen uns cinquanta porcs a la setmana... I n'has de vendre camions perquè sigui rendible a l'escorxador».

En aquest sentit, hi ha grans empreses en el sector que «en deu anys po-

den haver posat tres-cents mil porcs d'engreix», exposa en Jordi. Per la seva banda, l'Esteve i la Catalina van preferir avançar pas a pas i això ha fet que Mas Quintana no hagi crescut tant en comparació amb aquestes: «Nosaltres en tenim vint-i-cinc mil i prou. Abans, amb vint-i-cinc mil porcs eres dels més grossos, i avui som dels més petits que tenim animals integrats», conclou.

La filosofia de Mas Quintana ha estat apostar per les granges pròpies: «Tenim el 80 % dels porcs en granges pròpies. No és habitual, això. L'habitual és que sigui al revés». Tanmateix,

>> Els porcs arriben a la granja quan pesen uns setze quilos.

aquesta decisió els garanteix no dependre de tercers. Alhora, i també una mica empesos per la seva dimensió més reduïda, han optat per la diversificació: «Sempre hem treballat amb els porcs, però després vam començar amb els vedells i ara treballem terres».

Pinso, blat i ordi

A més, l'any 2000 van comprar una fàbrica de pinso, i és la collita dels seus camps el que utilitzen com a primera matèria. Tanmateix, no en fan prou i els cal adquirir més gra. Majoritàriament, compren el blat i l'ordi a pagesos de les comarques gironines, però encara n'obtenen una mica més de la llotja de cereals. Tot plegat no els evita les fluctuacions del mercat, perquè el preu del pinso és el resultat del cost del cereal, el cost de fabricació i el cost de transport, i «el preu del cereal canvia cada dia», puntualitza en Jordi. Ara bé, el fet de controlar més fases implicades en l'engreix dels animals els permet abaratir costos. El pinso produït per a porcs i vedells es destina principalment al seu bestiar. Només en comercialitzen un 25 %, però, al capdavant, «no és l'objectiu principal de la fàbrica».

La compra de la factoria va tenir lloc dos anys després que ell i el seu germà, en Francesc Xavier Artigas (Banyoles, 1976), s'incorporessin a l'empresa juntament amb els seus pares. Mas Quintana és, avui, una societat limitada de caràcter familiar que inclou tots quatre membres. La Catalina «fins fa quatre dies» s'encarregava de la comptabilitat i altres tasques d'oficina i, ara, mentre que en Jordi es fa càrrec principalment de l'activitat agropecuària, el seu germà gestiona la industrial.

En particular, l'explotació de porcs situada al mas Quintana de Valldevià és, doncs, una granja de l'empresa. Hi caben dos mil cent porcs propis que

hi arriben quan pesen uns setze quilos, aproximadament amb dos mesos de vida, i en surten quan en fan cent deu, que sol ser quatre mesos després, és a dir, amb sis mesos. Aleshores són transportats a l'escorxador en què han estat venuts. Les empreses més grans poden tenir escorxadors en propietat, però no és el seu cas. Això no obstant, disposen de camions i transportistes en plantilla. En Joan Girgas (Figueres, 1964), treballador de l'empresa, és qui té cura del bestiar del mas. Els porcs, els alimenta dues vegades al dia, tot i que això depèn de la mida dels porcs i de les menjadores, i «ara ja tenen certa mida!».

Prohibició excessiva

De totes maneres, en Joan assegura que «si van bé, porten la feina justa». Es refereix a la possibilitat que hi puguin haver problemes de sanitat, una àrea que ha canviat molt. Anys enrere se solia fer una medicació preventiva dels porcs que arribaven a les granges. Avui dia només es permeten medicacions curatives, en cas que presentin algun símptoma. Davant d'aquesta evolució, en Jordi considera que s'ha passat d'una medicació excessiva a una prohibició excessiva per part de l'Administració, perquè, per exemple,

La filosofia de Mas Quintana ha estat apostar per les granges pròpies: «Tenim el 80 % dels porcs en granges pròpies. No és habitual, això. L'habitual és que sigui al revés.»

>> Joan Girgas i Jordi Artigas, a l'exterior de la granja.

>> *El mas Quintana de Valldevià.*

Catalunya continua sent el principal exportador carni de l'Estat espanyol i, encara que es documenti una disminució del consum de carn de porc, «no deixa de ser una proteïna barata en comparació amb altres»

per donar antibiòtic cal fer un estudi de quin és l'idoni en cada cas, «però no tens els resultats de seguida. I, quan els tens, els porcs són morts o curats, una de dues».

Tot i les limitacions i les regulacions, en Jordi es lamenta de la percepció negativa del sector: «Som els dolents de la pel·lícula. Qui no coneix el sector pensa que cuidem malament els animals, que donem antibiòtic a la mínima, que els purins són l'única causa de contaminació de les aigües...». Assegura que al Maresme, la comarca més contaminada per nitrats, les granges no en són pas el motiu, i que, en canvi, el pou del mas, l'aigua del qual analitzen sovint, no en té. «Suposo que s'han comès abusos i ho paguem tots», assumeix.

En l'àmbit sanitari, explica que totes les granges han de tenir un veterinari assignat i, a més a més, ha de ser declarat a la Generalitat de Catalunya. Aquest veterinari d'explotació és qui signa totes les receptes i, per tant, qui és responsable dels medicaments subministrats al bestiar, cosa que significa «que no signarà res que no pugui». Al mateix temps, hi ha un veteri-

nari de l'Administració que en controla les bones pràctiques.

Pel que fa al benestar animal, avui tothom en parla, però sosté que no ha implicat grans modificacions a la realitat preexistent, només «que ara estan més amples del que estaven abans i tenen els famosos joguets, materials de manipulació perquè el porc es distregui». Amb la mateixa finalitat, si un porc presenta algun problema, no se'l pot matar, «perquè es considera que pateix. Però què n'has de fer, d'aquell porc?». Exposa el cas d'un porc amb una ferida: en aquests casos és habitual que la resta d'animals el burxin i la hi empitjorin. Com que no es pot dur a l'escorxador, el porc s'ha de sacrificar de totes maneres i no se'n pot aprofitar res. Se'n malbarata tota la carn.

Encara més, en nom del benestar animal també dedueix que es recapten diners. En aquest mateix exemple, que el porc sigui traslladat a l'escorxador és motiu de sanció; una sanció econòmica que caldrà pagar per triplicat: per part del propietari de l'explotació, per part de l'empresa integradora i per part del transportista que l'ha carregat al camió. A sobre, caldrà abo-

nar quaranta euros més perquè l'incinerin i destrueixin. I tot això tenint en compte, segons afirma, que moltes vegades tots tres poden ser perfectament desconexors d'haver-l'hi portat: no sempre és tan evident que un animal presenti una ferida a l'hora de ser carregat i l'amo de la granja i el dels porcs poden fàcilment no estar-ne al corrent.

En qualsevol cas, en Jordi veu el futur amb optimisme: «Si els porcs no ens agafen la pesta porcina africana, el futur el veig bé: sempre hi ha gent que necessita menjar». Catalunya continua sent el principal exportador carni de l'Estat espanyol i, encara que estigui documentada una disminució del consum de carn de porc, «no deixa de ser una proteïna barata en comparació amb altres», observa. D'altra banda, considera que malgrat aquesta tendència a la baixa, l'oferta continua sent insuficient a causa de la situació sanitària a les granges, les malalties i la reducció d'antibiòtics. En últim terme, i fent al·lusió a les diferents branques de l'empresa, fa broma, no pas sense un bri d'esperança: «I si la gent no menja porc, que mengi vedella».